

รายงานสรุปบทเรียน

ชื่อโครงการฝึกอบรม : หลักสูตร สิทธิมนุษยชนกับการปฏิบัติราชการ
วันที่เข้ารับการอบรม : วันจันทร์ที่ ๓ มีนาคม ๒๕๖๘
สถานที่ : กลุ่มงบประมาณ กองคลัง
จัดโดย : สำนักงานคณะกรรมการข้าราชการพลเรือนสามัญ (ก.พ.)
ผู้จัดทำรายงาน : นางสาวเบญญาภา ดีแนบเนียน ตำแหน่ง เจ้าพนักงานการเงินและบัญชีชำนาญงาน

การพัฒนาองค์ความรู้ : สิทธิมนุษยชนกับการปฏิบัติราชการ ดังนี้

มนุษย์เป็นสัตว์สังคมที่อยู่ร่วมกันมีสิทธิ หน้าที่ เสรีภาพ ต้องพึ่งพากันเพื่อความอยู่รอด และความเจริญทางสังคม แต่การอยู่ร่วมกันนั้นจำเป็นต้องมีกฎ กติกาและพัฒนาบรรทัดฐานการปฏิบัตินั้นเป็นกฎหมายซึ่งเป็นเครื่องมือควบคุมไม่ให้เกิดความขัดแย้งในการอยู่ร่วมกันในสังคม และเมื่อสังคมหลาย ๆ สังคมมารวมตัวกันมากขึ้น อาจมีความขัดแย้งกันเกิดขึ้นเนื่องจากความแตกต่างของเชื้อชาติและเผ่าพันธุ์ ซึ่งในอดีตทำให้เกิดสงครามโลกมาแล้ว ภายหลังสังคมต่าง ๆ เล็งเห็นความสำคัญเพื่อไม่ให้เกิดการสูญเสีย จึงเกิดข้อตกลงเกี่ยวกับสิทธิมนุษยชนขึ้นเพื่อเป็นมาตรฐานขั้นต่ำของมนุษย์ในการอยู่ร่วมกันอย่าง

สำคัญที่ควรรู้ ดังนี้

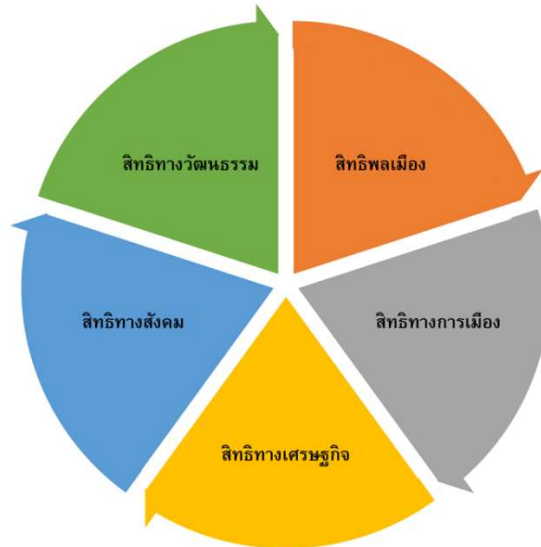
“เสรีภาพ” หมายถึง การกระทำ หรือไม่กระทำการใด โดยไม่ผิดธรรมเนียมประเพณี หรือศีลธรรม หรือการใช้สิทธิตามกฎหมาย และ ไม่ทำให้ผู้อื่นเดือดร้อนเช่น เสรีภาพในการแสดงความคิดเห็น นับถือศาสนา ประกอบอาชีพ เป็นต้น

“สิทธิ” หมายถึง ประโยชน์หรืออำนาจของบุคคลที่รัฐหรือประเทศนั้นรับรองคุ้มครองให้อาจอยู่ในรูปแบบ ของรัฐธรรมนูญหรือกฎหมายที่ให้การรับรองไว้ เช่น สิทธิในร่างกาย พบทนายความ รักษาพยาบาล เป็นต้น ทั้งนี้เมื่อมีสิทธิย่อมมีหน้าที่เป็นสิ่งที่คู่กัน บุคคลใดจะใช้สิทธิใดต้องมีหน้าที่ไม่ใช้สิทธิให้ละเมิดหรือกระทบ ต่อสิทธิของผู้อื่น

“หน้าที่” หมายถึง สิ่งที่ต้องทำอาจเป็นไปตามศีลธรรมหรือตามกฎหมาย เช่น เสียภาษี การเล่าเรียน ปกป้องประเทศ เป็นต้น

สิทธิมนุษยชน หมายถึง สิทธิตามธรรมชาติ เป็นสิทธิที่ติดตัวมนุษย์มาตั้งแต่เกิด เป็นสิทธิสากลไม่ขึ้นอยู่กับกฎหมายของประเทศใด และไม่อาจโอน หรือแบ่งแยกได้ เรียกได้ว่าเป็นศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์นั่นเอง และเมื่อสิทธิมนุษยชนนี้มีความสำคัญ บางเรื่องจึงถูกหยิบยกขึ้นมารับรองและคุ้มครองไว้ในกฎหมายของหลายประเทศ และเพื่อเป็นมาตรฐานสากล และเป็นข้อตกลงระหว่างประเทศ จึงมีการประกาศใช้ “ปฏิญญาสากลว่าด้วยสิทธิมนุษยชน”

ขอบเขตของสิทธิมนุษยชน (Categories of Human Rights)

สิทธิมนุษยชนที่ได้รับการรับรองทั่วโลก ว่าเป็นมาตรฐานขั้นต่ำของการปฏิบัติต่อมนุษย์นั้น จำแนกได้ครอบคลุมสิทธิ 5 ประเภท ดังนี้

1) สิทธิพลเมือง ได้แก่ สิทธิในชีวิตและร่างกาย เสรีภาพและความมั่นคงในชีวิต ไม่ถูกทรมาน ไม่ถูกทำร้าย หรือฆ่า สิทธิในกระบวนการยุติธรรม ได้แก่ สิทธิในความเสมอภาคต่อหน้ากฎหมาย สิทธิที่จะได้รับการปกป้องจากการจับกุมหรือคุมขังโดยมิชอบ สิทธิที่จะได้รับการพิจารณาคดีในศาลอย่างยุติธรรม โดยผู้พิพากษาที่มีอิสระ สิทธิในการได้รับสัญชาติ เสรีภาพของศาสนิกชนในการเชื่อถือและปฏิบัติตามความเชื่อถือ

2) สิทธิทางการเมือง ได้แก่ สิทธิในการเลือกวิถีชีวิตของ ตนเองทั้งทางการเมือง เศรษฐกิจ สังคม และ วัฒนธรรม รวมถึงการจัดการทรัพยากรธรรมชาติ เสรีภาพในการแสดงความคิดเห็นและการแสดงออก สิทธิการมีส่วนร่วมกับรัฐในการดำเนินกิจการที่เป็นประโยชน์สาธารณะ เสรีภาพในการชุมนุมโดยสงบ เสรีภาพในการรวมกลุ่มสิทธิในการเลือกตั้งอย่างเสรี

3) สิทธิทางเศรษฐกิจ ได้แก่ สิทธิในการมีงานทำได้เลือกงานอย่างอิสระและได้รับค่าจ้างอย่างเป็นธรรม สิทธิในการเป็นเจ้าของทรัพย์สินการได้รับมาตรฐานการครองชีพอย่างพอเพียง

4) สิทธิทางสังคม ได้แก่ สิทธิในการได้รับการศึกษา สิทธิในการได้รับหลักประกันด้านสุขภาพ แม่และเด็ก ต้องได้รับการดูแลเป็นพิเศษ ได้รับการพัฒนาบุคลิกภาพอย่างเต็มที่ ได้รับความมั่นคงทางสังคม มีเสรีภาพในการเลือกคู่ครองและสร้างครอบครัว

5) สิทธิทางวัฒนธรรม ได้แก่ การมีเสรีภาพในการใช้ภาษาหรือสื่อความหมายในภาษาท้องถิ่นตน มีเสรีภาพในการแต่งกายตามวัฒนธรรม การปฏิบัติกิจตามวัฒนธรรม ประเพณีท้องถิ่นของตน การปฏิบัติตามความเชื่อทางศาสนา การพักผ่อนหย่อนใจด้านการแสดงศิลปะ วัฒนธรรม บันเทิงได้โดยไม่มีใครมาบังคับ

ดังนั้นกล่าวได้ว่า “สิทธิตามกฎหมาย” ทุกอย่างไม่ใช่เรื่องสิทธิมนุษยชน มีสิทธิบางอย่างเท่านั้นถือเป็นสิทธิมนุษยชน เพราะเป็นสิ่งที่ติดตัวมนุษย์มาแต่เกิด ไม่สามารถโอนไปให้คนอื่น หรือไม่มีใครมาพรากไปจากมนุษย์แต่ละคนได้ และสิทธิที่เป็นสิทธิมนุษยชนนั้นถือเป็นมาตรฐานขั้นต่ำของการปฏิบัติระหว่างมนุษย์ เช่น การฆ่าหรือทำร้ายกัน แม้ไม่มีกฎหมายบัญญัติว่า การทำร้าย หรือการฆ่าเป็นความผิด คนทุกคนก็รู้อยู่แล้วว่าเป็นความผิดแต่การที่คนในชาติไม่ได้รับ “อาหาร” ที่เพียงพอแก่การยังชีพไม่ถือว่าใครทำผิดกฎหมาย แต่เป็นการละเมิดสิทธิมนุษยชนประเภทหนึ่ง ที่รัฐบาลมีหน้าที่ต้องจัดการให้คนในชาติได้รับอาหารอย่างพอเพียงแก่การมีชีวิตอยู่รอด

ปฏิญญาสากลว่าด้วยสิทธิมนุษยชน

องค์การสหประชาชาติ (UN) เป็นองค์กรระหว่างประเทศที่ขับเคลื่อนปฏิญญาสากล ว่าด้วยสิทธิมนุษยชน โดยเป็นองค์กรที่มีวัตถุประสงค์หลักในส่งเสริมเรื่องสิทธิมนุษยชน และเป็นองค์กรที่ สรุปลงสาระสำคัญของปฏิญญาสากลว่าด้วยสิทธิมนุษยชนไว้ 30 ประการ ปฏิญญาสากลว่าด้วยสิทธิมนุษยชน เป็นเพียงข้อตกลงระหว่างประเทศไม่ได้มีสถานะเป็นกฎหมายระหว่างประเทศ องค์การสหประชาชาติ จึงนำหลักการดังกล่าวมารับรองและคุ้มครองเป็นกฎหมายระหว่างประเทศ ในรูปแบบการจัดทำ อนุสัญญาด้านสิทธิมนุษยชนซึ่งมีทั้งสิ้น 9 ฉบับ เช่น อนุสัญญาว่าด้วยการจัดการเลือกปฏิบัติทางเชื้อชาติ ในทุกรูปแบบ อนุสัญญาว่าด้วยการต่อต้านการทรมาน อนุสัญญาระหว่างประเทศว่าด้วยการคุ้มครอง มิให้บุคคลถูกบังคับให้สูญหาย เป็นต้น ประเทศสมาชิกหรือรัฐภาคีเมื่อรับหลักการตามอนุสัญญามาแล้ว ก็ต้องปฏิบัติตามพันธกรณีระหว่างประเทศโดยไปรับรองในรัฐธรรมนูญหรือกฎหมายภายในประเทศนั้น ปฏิญญาสากลว่าด้วยสิทธิมนุษยชน 30 ข้อ (ฉบับย่อ) ดังนี้

- ข้อ 1 ทุกคนมีศักดิ์ศรีสิทธิ และเสรีภาพเท่าเทียมกัน และต้องปฏิบัติต่อกันฉันพี่น้อง
- ข้อ 2 ทุกคนมีสิทธิ และเสรีภาพ อย่างเท่าเทียมกัน โดยไม่ถูกเลือกปฏิบัติ
- ข้อ 3 ทุกคนมีสิทธิในการมีชีวิตอยู่ และมีความมั่นคง
- ข้อ 4 ห้ามบังคับคนให้เป็นทาส และห้ามค้าทาสทุกรูปแบบ
- ข้อ 5 ห้ามการทรมาน หรือการลงโทษทารุณโหดร้ายผิดมนุษย์
- ข้อ 6 สิทธิในการได้รับการยอมรับว่าเป็นบุคคลตามกฎหมาย
- ข้อ 7 สิทธิในการได้รับความคุ้มครองตามกฎหมายอย่างเท่าเทียมกัน
- ข้อ 8 สิทธิในการได้รับการเยียวยาจากศาล
- ข้อ 9 ห้ามการจับกุม คุมขัง หรือเนรเทศโดยพลการ
- ข้อ 10 สิทธิในการได้รับการพิจารณาคดีอย่างเป็นธรรมและเปิดเผย
- ข้อ 11 สิทธิในการได้รับการสันนิษฐานว่าบริสุทธิ์ก่อนศาลตัดสิน และต้องมีกฎหมายกำหนดว่าการกระทำนั้นเป็นความผิด

- ข้อ 12 ห้ามรบกวนความเป็นอยู่ส่วนตัว ครอบครัว เคหสถาน การติดต่อสื่อสาร รวมทั้งห้ามทำลาย ชื่อเสียงและเกียรติยศ
- ข้อ 13 เสรีภาพในการเดินทางและเลือกถิ่นที่อยู่ในประเทศ รวมทั้งการออกนอกประเทศหรือกลับเข้าประเทศโดยเสรี
- ข้อ 14 สิทธิในการลี้ภัยไปประเทศอื่นเพื่อให้พ้นจากการถูกประหัตประหาร
- ข้อ 15 สิทธิในการได้รับสัญชาติและการเปลี่ยนสัญชาติ
- ข้อ 16 สิทธิในการเลือกคู่ครองและสร้างครอบครัว
- ข้อ 17 สิทธิในการเป็นเจ้าของทรัพย์สิน
- ข้อ 18 เสรีภาพในความคิด มโนธรรม ความเชื่อ หรือการถือศาสนา
- ข้อ 19 เสรีภาพในการแสดงความคิดเห็นและแสดงออก รวมทั้งการได้รับข้อมูลข่าวสาร
- ข้อ 20 สิทธิในการชุมนุมโดยสงบและรวมกลุ่ม และห้ามบังคับเป็นสมาชิกสมาคม
- ข้อ 21 สิทธิที่จะมีส่วนร่วมในรัฐบาลทั้งทางตรงและโดยผ่านผู้แทน อย่างอิสระ และมีสิทธิเข้าถึงบริการ สาธารณะโดยเท่าเทียมกัน
- ข้อ 22 สิทธิในการได้รับความมั่นคงทางสังคม และได้รับสิทธิทางเศรษฐกิจ สังคม และวัฒนธรรม โดยการกำหนดระเบียบและทรัพยากรของ ประเทศตนเอง
- ข้อ 23 สิทธิในการมีงานทำตามที่ต้องการ และได้รับการประกันการว่างงาน รวมทั้งได้รับค่าตอบแทน เท่ากันสำหรับงานอย่างเดียวกัน และรายได้ต้องพอแก่การดำรงชีพสำหรับตนเองและครอบครัว ตลอดจนมีสิทธิ ก่อตั้งและเข้าร่วมสหภาพแรงงาน
- ข้อ 24 สิทธิในการพักผ่อนและมีเวลาพักจากการทำงาน
- ข้อ 25 สิทธิในการได้รับมาตรฐานการครองชีพอย่างเพียงพอ ได้รับปัจจัยสี่ สวัสดิการสังคม ประกันการว่างงาน เจ็บป่วย เป็นหม้าย ผู้สูงอายุ ตลอดจนต้องคุ้มครองแม่และเด็กเป็นพิเศษ
- ข้อ 26 สิทธิในการได้รับการศึกษาอย่างเท่าเทียมกัน
- ข้อ 27 สิทธิที่จะมีส่วนร่วมในวัฒนธรรมและวิถีชีวิตของชุมชน และได้รับการคุ้มครองทรัพย์สินทางปัญญา
- ข้อ 28 สังคมต้องมีระเบียบทั้งในระดับประเทศและระหว่างประเทศ เพื่อให้บุคคลได้รับสิทธิ และเสรีภาพตามปฏิญญานี้
- ข้อ 29 บุคคลย่อมมีหน้าที่ต่อชุมชน การใช้สิทธิเสรีภาพจะต้องเคารพ ในสิทธิ และเสรีภาพของผู้อื่น
- ข้อ 30 ห้ามมิให้รัฐ กลุ่มชน หรือบุคคล กระทำการทำลายสิทธิและเสรีภาพที่ได้รับการรับรองในปฏิญญานี้

หลักการสิทธิมนุษยชน

ปฏิญญาสากลว่าด้วยสิทธิมนุษยชน นอกจากระบุขอบเขตของสิทธิมนุษยชนว่าครอบคลุมสิทธิอะไรแล้ว ตัวปฏิญญาฯ เองยังได้นำเสนอหลักการสำคัญของสิทธิมนุษยชนไว้ด้วย หลักการนี้ถือเป็นสาระสำคัญที่ใช้อ้างอิง ความเป็นสากลของสิทธิมนุษยชน และใช้เป็นเครื่องมือชี้วัดว่าสังคมใดมีการเคารพและปฏิบัติตามหลักการสิทธิมนุษยชนหรือไม่ ในเวลาต่อมา หลักการสำคัญของสิทธิมนุษยชน ประกอบด้วย

1. **เป็นสิทธิธรรมชาติ ติดตัวมนุษย์มาแต่เกิด (Natural Rights)** หมายความว่า มนุษย์ทุกคนมีศักดิ์ศรีประจำตัว ตั้งแต่เกิดมาเป็นมนุษย์ ศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์ (Human Dignity) นี้ไม่มีใครมอบให้ เป็นสิ่งที่ธรรมชาติได้กำหนดขึ้นในมนุษย์ทุกคน
2. **สิทธิมนุษยชนเป็นสากลและไม่สามารถถ่ายโอนกันได้ (Universality & Inalienability)** หมายความว่า สิทธิมนุษยชนนั้นเป็นของคนทุกคน ไม่มีพรมแดน คนทุกคนมีสิทธิมนุษยชนต่างๆ ดังที่กล่าวมานี้เช่นเดียวกัน เพราะโดยหลักการแล้วถือว่า คนทุกคนย่อมถือว่าเป็นคน ไม่ว่าจะอยู่ที่ไหนในโลก ไม่ว่าจะจะมีเชื้อชาติ สัญชาติเหล่ากำเนิดใดก็ตาม ย่อมมีสิทธิมนุษยชนประจำตัวทุกคนไป จึงเรียกได้ว่าสิทธิมนุษยชนเป็นของคนทุกคน ไม่ว่าคนๆ นั้น จะยากจนหรือร่ำรวย เป็นคนพิการ เป็นเด็ก เป็นผู้หญิง
3. **สิทธิมนุษยชนไม่สามารถแยกเป็นส่วนๆ ว่าสิทธิใดมีความสำคัญกว่าอีกสิทธิหนึ่ง (Indivisibility)** กล่าวคือสิทธิพลเมืองและสิทธิทางการเมือง ไม่สามารถแบ่งแยกว่ามีความสำคัญกว่าสิทธิทางเศรษฐกิจ สังคมและวัฒนธรรมสิทธิทั้งสองประการนี้ต่างมีความสำคัญเท่าเทียมกัน ดังนั้นรัฐบาลใดจะมาอ้างว่าต้องพัฒนาประเทศให้ประชาชนมีความเป็นอยู่ทางเศรษฐกิจ หรือต้องแก้ปัญหาปากท้องก่อน แล้วจึงค่อยให้ประชาชนมีส่วนร่วมทางการเมือง ย่อมขัดต่อหลักการนี้
4. **ความเสมอภาคและห้ามการเลือกปฏิบัติ (Equality and Non-Discrimination)** การเลือกปฏิบัติเป็นปัญหาที่เกิดขึ้นมานานในทุกสังคม และถือเป็นการละเมิดสิทธิมนุษยชน เพราะเหตุว่าในฐานะที่เราเกิดมาเป็นคน ต้องได้รับการปฏิบัติอย่างเท่าเทียมกัน ไม่ว่าจะเป็นคนจน คนรวย คนพิการ เด็ก หรือผู้สูงอายุ คนป่วยหรือมีสุขภาพดี
5. **การมีส่วนร่วมและการเป็นส่วนหนึ่งของสิทธินั้น (Participation & Inclusion)** หมายความว่า ประชาชนแต่ละคนและกลุ่มของประชาชนหรือประชาสังคมย่อมมีส่วนร่วมอย่างแข็งขันในการเข้าถึงและได้รับประโยชน์จากสิทธิพลเมืองและสิทธิทางการเมือง และสิทธิทางเศรษฐกิจ สังคมและวัฒนธรรม
6. **ตรวจสอบได้และใช้หลักนิติธรรม (Accountability & The Rule of Law)** หมายถึง รัฐและองค์กรที่มีหน้าที่ในการก่อให้เกิดสิทธิมนุษยชน ต้องมีหน้าที่ตอบคำถามให้ได้ว่าสิทธิมนุษยชนได้รับการปฏิบัติให้เกิดผลจริงในประเทศของตนส่วนสิทธิโดยยังไม่ได้ดำเนินการให้เป็นไปตามหลักการสากลก็ต้องอธิบายต่อสังคมได้ว่าจะมีขั้นตอนดำเนินการอย่างไรโดยเฉพาะรัฐต้องมีมาตรการปกครองประเทศโดยใช้หลักนิติธรรม หรือปกครองโดยอาศัยหลักการที่ใช้กฎหมายอย่างเที่ยงธรรมประชาชนเข้าถึงกระบวนการยุติธรรมได้โดยง่าย มีกระบวนการไม่ซับซ้อนเป็นไปตามหลักกฎหมายและมีความเท่าเทียมกันเมื่ออยู่ต่อหน้ากฎหมาย ไม่มีใครอยู่เหนือกฎหมายได้

สิทธิและเสรีภาพของประชาชนตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พ.ศ. 2550

รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พ.ศ. 2550 ให้ความสำคัญในเรื่อง การคุ้มครอง ส่งเสริม และการขยายสิทธิและเสรีภาพของประชาชน อย่างเต็มที่การลดการผูกขาดอำนาจรัฐและจัดการใช้อำนาจอย่างเป็นธรรมการทำให้การเมืองมีความโปร่งใส มีคุณธรรมและจริยธรรมและการทำให้ระบบตรวจสอบมีความเข้มแข็งและทำงานได้อย่างมีประสิทธิภาพ โดยมีสาระสำคัญปรากฏดังนี้ หมวด 3 สิทธิและเสรีภาพของชนชาวไทย สรุปหลักโดยย่อ ดังนี้

สิทธิและเสรีภาพของประชาชนตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พ.ศ. 2550	
ส่วนที่ 1 บททั่วไป ส่วนที่ 2 ความเสมอภาค ส่วนที่ 3 สิทธิและเสรีภาพส่วนบุคคล ส่วนที่ 4 กระบวนการยุติธรรม ส่วนที่ 5 สิทธิในทรัพย์สิน ส่วนที่ 6 สิทธิและเสรีภาพในการประกอบอาชีพ ส่วนที่ 7 เสรีภาพในการแสดงความคิดเห็นของบุคคลและสื่อมวลชน	ส่วนที่ 8 สิทธิและเสรีภาพในการศึกษา ส่วนที่ 9 สิทธิในการได้รับการบริการสาธารณสุขและสวัสดิการจากรัฐ ส่วนที่ 10 สิทธิในข้อมูลข่าวสารและการร้องเรียน ส่วนที่ 11 เสรีภาพในการชุมนุมและการสมาคม ส่วนที่ 12 สิทธิชุมชน ส่วนที่ 13 สิทธิพิทักษ์รัฐธรรมนูญ หมวดที่ 4 หน้าที่ของชนชาวไทย

ความหมายระหว่างสิทธิมนุษยชนและเสรีภาพ

สิทธิมนุษยชน (Human Rights)	สิทธิเสรีภาพ (Rights and Liberties)
สิทธิที่มีตามธรรมชาติ ซึ่งติดตัวมนุษย์มาตั้งแต่เกิด โดยมีความเป็นสากลและมีการรับรองไว้ในปฏิญญาสากลว่าด้วยสิทธิมนุษยชน หรือ กติกา อนุสัญญา ข้อตกลงต่าง ๆ ระหว่างประเทศด้านสิทธิมนุษยชนที่ทุกประเทศทั่วโลกให้การรับรอง	สิทธิที่มีการบัญญัติรับรองไว้ในกฎหมายของแต่ละรัฐ ว่าประชาชนจะมีสิทธิและเสรีภาพในเรื่องใดมากน้อยแค่ไหน เพียงใด ขึ้นอยู่กับบริบทสังคมของประเทศนั้น ๆ

“สิทธิมนุษยชน” เป็นเรื่องตั้งแต่เกิดจนตาย เป็นสิทธิตามธรรมชาติแต่ถ้าเมื่อใดมีกฎหมายบัญญัติในเรื่องใดเพื่อรับรองสิทธิและเสรีภาพไว้ เป็นการเฉพาะซึ่งกฎหมายนั้นอาจมีผลทำให้เป็นการจำกัดสิทธิบางประการทั้งนี้เพื่อความสงบสุขของสังคม อย่างไรก็ตามหากกฎหมายใดที่มีการจำกัดหรือละเมิดสิทธิมนุษยชนหรือลดทอนสิทธิเสรีภาพ อาจมีการพิจารณาแก้ไข หรือยกเลิกกฎหมายนั้นก็ได้

ประโยชน์ที่ได้รับ

ประโยชน์ที่ได้รับจากเรียนรู้ หลักสูตร สิทธิมนุษยชนกับการปฏิบัติราชการ ได้รับความรู้ และเข้าใจ ดังนี้

1. หลักการสิทธิมนุษยชนสากล
2. ขอบเขตของสิทธิมนุษยชน
3. การนำหลักสิทธิมนุษยชนมาดำเนินงานในประเทศไทย
4. บทบาทของเจ้าหน้าที่รัฐ
5. ข้อพึงปฏิบัติของเจ้าหน้าที่รัฐตามหลักการสิทธิมนุษยชน
6. ความเป็นมาของแผนสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ
7. สาระสำคัญของแผนสิทธิมนุษยชนแห่งชาติฉบับที่ 4
8. การนำแผนสิทธิมนุษยชนแห่งชาติฉบับที่ 4 สู่การปฏิบัติ

ทั้งนี้ การให้ความเคารพต่อสิทธิมนุษยชน ปฏิบัติต่อกันด้วยความเคารพ ให้เกียรติซึ่งกันและกัน และ ปฏิบัติต่อกันอย่างเท่าเทียมโดยไม่แบ่งแยกความแตกต่างทางกาย จิตใจ เชื้อชาติ สัญชาติ ประเทศ ต้นกำเนิด เผ่าพันธุ์ ศาสนา เพศ ภาษา อายุ สีผิว การศึกษา สถานะทางสังคม วัฒนธรรม ขนบธรรมเนียม หรือเรื่องอื่นใด จึงมีประโยชน์ต่อการร่วมปฏิบัติงานของบุคลากรในหน่วยงานกรมพัฒนาที่ดิน ส่งผลให้บุคลากรมีความสัมพันธ์ที่ดีต่อกัน ซึ่งการฝึกอบรม หลักสูตร สิทธิมนุษยชนกับการปฏิบัติราชการ สามารถนำความรู้ดังกล่าวไปใช้เป็นแนวทางในการปฏิบัติงานร่วมกับบุคลากรในหน่วยงาน หรือ บุคลากรนอกหน่วยงาน และ ประชาชน ได้ ซึ่งนำไปสู่ผลสำเร็จของงานด้วย